

ПВНЗ «Кіровоградський інститут державного та муніципального управління Класичного приватного університету»

Кафедра обліку та оподаткування

**ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«Економічний аналіз»**

підготовки бакалаврів

спеціальності 6.030509 «Облік і аудит»
(шифр і назва спеціальності)

(Шифр за ОПП ВППЗ)

Кіровоград - 2016 рік

Програма навчальної дисципліни «Економічний аналіз» для студентів за напрямом підготовки 6.030509 «Облік і аудит», 2016 року

Розробники програми: доцент кафедри обліку та оподаткування, к.е.н.
Ланова М.І.

Протокол №1 від 02 вересня 2016 року

Завідувач кафедри _____ С.П.Ніколаєва

« ____ » _____ 2016 року

Схвалено науково-методичною комісією з ПВНЗ «Кіровоградський інститут державного та муніципального управління Класичного приватного університету»

« ____ » _____ 20__ року, протокол № ____

« ____ » _____ 2016 року Голова _____ Г.Ю. Шаркова

ВСТУП

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни «Економічний аналіз» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки освітньо – кваліфікаційного рівня бакалавр спеціальності 6.030509 «Облік і аудит»

Предмет навчальної дисципліни: організація і методологія аналізу господарської діяльності суб'єктів обліку і аудиту в умовах ринкової економіки.

Об'єктом вивчення дисципліни є організація та методологія аналізу господарської діяльності підприємств. Проблеми аналізу розглядаються з позицій ринкових економічних відносин.

Знання, здобуті під час вивчення дисципліни "Економічний аналіз", допоможуть майбутньому фахівцю правильно оцінити стан об'єкта обліку і аудиту та стратегію його розвитку, визначити ефективність використання фінансових, трудових та матеріальних ресурсів, аналітичним шляхом встановити недоліки та вказати способи їх усунення.

Міждисциплінарні зв'язки: дисципліна "Економічний аналіз" пов'язана з такими дисциплінами, як "Політична економія", "Макроекономіка", "Мікроекономіка", "Маркетинг", "Менеджмент", "Статистика", "Бухгалтерський облік", "Економіка підприємства", "Фінанси підприємства", "Математика", та ін.

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:
Організація та інформаційне забезпечення економічного аналізу
Метод і методика економічного аналізу

Мета навчальної дисципліни: поглиблення спеціальних знань з аналізу господарської діяльності суб'єктів підприємницької діяльності галузей національної економіки, оволодіння організацією і методологією економічного аналізу, формування уміння використовувати теоретичні знання у практичній діяльності, виходячи з концептуальних основ розвитку ринкової економіки.

Завдання навчальної дисципліни: посилення економічної та аналітичної підготовки студентів, надання їм необхідних теоретичних знань і практичних навичок здійснення аналізу господарської діяльності суб'єктів обліку і аудиту в умовах ринкової економіки.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати:

- систему аналітичних показників господарської діяльності підприємств,
- принципи збирання, обробки, зберігання і передачі аналітичної інформації.

вміти:

- аналізувати виробництво продукції, робіт, послуг підприємства за загальним обсягом, асортиментом та якістю продукції;
- аналізувати забезпеченість ресурсами, їх стан і склад, та ефективність використання.

– використовуючи показники фінансової і статистичної звітності визначати

ефективність технічних нововведень.

– узагальнювати результати аналізу й розробляти методичні рекомендації з

застосування результатів аналізу господарської діяльності.

Дисципліна “Економічний аналіз” читається 3 курсу у 6 семестрі.

До структури курсу входять лекції, практичні та семінарські заняття та самостійна робота студентів.

Для перевірки якості засвоєного матеріалу з дисципліни “Бухгалтерський облік” студенти беруть участь у практичних, виконують навчальні та контролюючі тести, складають екзамен по закінченні 6 семестру.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 годин / 2,5 кредити ECTS.

2. Структура навчальної дисципліни «Економічний аналіз»

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	усього	лекції	практичні	Самостійна та індивідуальна робота
Модуль 1				
Змістовий модуль 1 Організація та інформаційне забезпечення економічного аналізу				
Тема 1. Предмет, об'єкт і завдання економічного аналізу господарської діяльності	7	1	1	5
Тема 2. Методи і методичні прийоми проведення економічного аналізу господарської діяльності.	7	1	1	5
Тема 3. Види економічного аналізу господарської діяльності та його інформаційне забезпечення.	11	2	2	7
Тема 4. Аналіз фінансового стану підприємства.	11	2	2	7
Усього за змістовим модулем 1	36	6	6	24
Змістовий модуль 2 Метод і методика економічного аналізу				
Тема 5. Аналіз виробництва продукції, робіт, послуг.	11	2	2	7
Тема 6. Аналіз використання трудових ресурсів і витрат на оплату праці.	10	2	2	6
Тема 7. Аналіз довгострокових активів підприємства.	11	2	2	7
Тема 8. Аналіз матеріальних ресурсів та ефективності їх використання.	11	2	2	7
Тема 9. Аналіз витрат на виробництво, собівартість і реалізацію продукції.	11	2	2	7
Усього за змістовим модулем 2	55	10	10	35
Всього	90	16	16	58

3. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни **Змістовий модуль 1** **Організація та інформаційне забезпечення** **економічного аналізу**

Тема 1. Предмет, об'єкт і завдання економічного аналізу господарської діяльності

Аналіз господарської діяльності як галузь економічної науки. Історія розвитку та становлення аналізу господарської діяльності. Мета аналізу. Предмет і завдання аналізу господарської діяльності. Основні категорії аналізу господарської діяльності: фактори та їх класифікація, резерви та їх класифікація. Зв'язок аналізу господарської діяльності з іншими науками і дисциплінами.

Тема 2. Методи і методичні прийоми проведення економічного аналізу господарської діяльності.

Метод і методика аналізу господарської діяльності. Основні елементи методу аналізу, послідовність їх застосування. Дедуктивний та індуктивний прийоми дослідження економічних показників. Вивчення взаємозв'язку економічних показників. Способи відображення взаємозв'язку у вигляді математичних формул (аналітичних моделей), графіків, аналітичних таблиць тощо. Послідовність вивчення факторів при аналізі економічних показників. Визначення виду залежності між факторами та показником, що вивчається. Пропорційний і кореляційний зв'язок між двома або більшою кількістю показників. Деталізація і порівняння показників, що вивчаються. Деталізація за ознаками простору, часу або ж за спеціальними ознаками, складовими частинами. Поділ на кількісні та якісні фактори. Порівняння показників, які вивчаються, а також їх складових частин з іншими аналогічними показниками, що прийняті за базисні. Абсолютні та відносні способи порівняння. Способи аналізу впливу факторів (елімінування) на економічні показники, що вивчаються. Визначення розміру впливу на результат господарської діяльності окремих факторів за допомогою способу ланцюгових (послідовних) підстановок. Підставні умовні показники. Методика проведення аналізу способом абсолютних різниць. Визначення позитивних або негативних відхилень від базисних по кожному фактору.

Застосування способу відносних чисел і балансового (сальдового) способу. Використання економіко-математичних методів і електронних обчислювальних машин при аналізі.

Узагальнення аналітичних результатів. Об'єктивна оцінка господарських результатів, визначення раціональнішого поєднання факторів, що впливають на них. Способи і прийоми узагальнення. Підсумковий спосіб. Факторний підрахунок резервів. Конструктивно-варіантний спосіб.

Застосування сучасної обчислювальної техніки для розв'язання задач з аналізу господарської діяльності.

Тема 3. Види економічного аналізу господарської діяльності та його інформаційне забезпечення.

Класифікація аналізу господарської діяльності. Попередній, оперативний і заключний аналіз. Внутрішньогосподарський, загальногосподарський і міжгосподарський аналіз. Внутрішній та зовнішній аналіз.

Види аналізу за ступенем охоплення об'єктів вивчення. Повний (суцільний, комплексний), вибіркового (локальний), тематичний (частковий) аналіз.

Контрольний і стратегічний аналіз. Системний та функціонально-вартісний аналіз. Організація аналітичної роботи безпосередньо на підприємстві. Етапи організації проведення аналізу господарської діяльності і використання його даних в управлінні

виробництвом.

Джерела інформації для аналітичного опрацювання даних. Централізоване і децентралізоване аналітичне опрацювання даних. Оформлення аналітичної інформації для різних рівнів управління. Доведення результатів аналізу до керівників, спеціалістів господарства та всіх членів трудового колективу. Документальне оформлення обговорення і вивчення підсумків роботи.

Тема 4. Аналіз фінансового стану підприємства.

Значення і завдання аналізу фінансового стану підприємства в умовах ринкової економіки. Особливості аналізу фінансових показників. Взаємний зв'язок і залежність між виробничою та фінансовою діяльністю підприємства. Зміст аналізу фінансового стану господарства.

Джерела даних для аналізу. Фінансовий план і джерела фактичних даних для його аналізу. Баланс підприємства, економічний зміст і групування статей балансу. Складання нетто-балансу. Аналіз наявності засобів у розпорядженні підприємства, їх структури і джерела формування.

Аналіз обігових коштів. Наявність власних і прирівняних до них обігових коштів, забезпеченість ними підприємства. Аналіз стану виробничих запасів і витрат.

Використання короткотермінових банківських кредитів. Аналіз дебіторської і кредиторської заборгованості. Аналіз розрахунків підприємства з бюджетом, по соціальному страхуванню та інших поточних зобов'язаннях.

Аналіз платоспроможності та ліквідності підприємства. Аналіз фінансової стійкості підприємства. Оцінка ризику банкрутства підприємства.

Аналіз ділової активності підприємства. Ефективність використання капіталу підприємства. Аналіз рентабельності продаж. Аналіз ефективності використання майна підприємства. Аналіз капітальних інвестицій.

Аналіз оборотності обігових коштів. Показники, які характеризують обіговість коштів, їх визначення і економічний зміст. Шляхи прискорення оборотності обігових коштів.

Підсумкова оцінка фінансового стану підприємства за даними балансу. Визначення резервів поліпшення фінансового стану підприємства, розробка та здійснення заходів з їх використання.

Складання алгоритму розрахунків показників, їх порівняння, форм вихідних аналітичних таблиць (машинограм) для опрацювання інформації та аналізу фінансового стану із застосуванням ПЕОМ.

Тема 5. Аналіз прибутку і рентабельності підприємства.

Завдання і джерела аналізу формування доходів та прибутку підприємства.

Аналіз загального прибутку підприємства. Вивчення фінансових результатів від реалізації продукції, іншої операційної діяльності, фінансових операцій, іншої (інвестиційної) діяльності та надзвичайних подій.

Вплив на прибуток від реалізації зміни обсягу і структури продукції, її реалізаційних цін і повної собівартості.

Аналіз прибутку від реалізації продукції за окремими її видами, галузями і каналами реалізації. Методика вивчення впливу на прибуток зміни обсягів реалізації, цін і собівартості продукції за видами. Причини зміни обсягів реалізованої продукції, цін і повної собівартості з урахуванням якості продукції, термінів і каналів реалізації. Аналіз витрат на збут продукції.

Визначення і аналіз показників рентабельності продукції галузей, виробничих підрозділів і підприємства в цілому. Фактори і методика аналізу їх впливу на рентабельність витрат як відношення прибутку від реалізації продукції до повної

собівартості.

Аналіз норми прибутку по відношенню до вартості виробничих фондів (основних і оборотних засобів). Вплив на норму прибутку оборотності обігових коштів. Аналіз збалансованого співвідношення між витратами, обсягом виробництва і прибутком з урахуванням розподілу витрат на постійні та змінні. Графік критичного обсягу виробництва.

Постановка розв'язання із застосуванням ПЕОМ задач аналізу прибутку і рентабельності виробництва. Складання алгоритмів задач, вихідних машинограм і використання аналітичних результатів комп'ютерного опрацювання інформації в управлінні підприємством.

Тема 6. Аналіз виробництва продукції, робіт, послуг.

Значення та завдання аналізу виробництва валової і товарної продукції. Показники і джерела даних для аналізу виробничої програми. Характеристика змісту цих джерел інформації та особливості їх використання при аналізі.

Оцінка виконання базисних (планових) завдань і досягнутого рівня виробництва валової і товарної продукції в натуральному виразі за основними її видами і у вартісному виразі по підприємству в цілому. Аналіз впливу факторів на обсяг реалізованої продукції.

Аналіз показників товарності виробництва. Використання продукції для задоволення внутрішньогосподарських потреб.

Аналіз рівня спеціалізації, інтенсифікації та ефективності виробництва. Показники, які характеризують спеціалізацію підприємства. Коефіцієнт спеціалізації. Рівень інтенсифікації виробництва. Розрахунок ефективності інтенсифікації виробництва.

Використання результатів аналізу для оцінки напруженості планів виробництва продукції та економічного обґрунтування виробничої програми підприємства на майбутній період. Аналіз прийнятої виробничої програми підприємства і здійснення заходів, спрямованих на її виконання, можливі шляхи збільшення обсягу виробництва продукції.

Програмування і розв'язання задач з аналізу виробництва із застосуванням ПЕОМ. Використання аналітичних результатів комп'ютерного опрацювання інформації в управлінні виробництвом.

Тема 7. Аналіз використання трудових ресурсів і витрат на оплату праці.

Завдання і джерела аналізу. Аналіз забезпеченості підприємства трудовими ресурсами.

Оцінка загального рівня продуктивності праці працівників підприємства за вартістю валової продукції на одного працівника.

Аналіз впливу на рівень продуктивності праці окремих факторів: використання фонду робочого часу, тривалості відпрацьованого людино-дня в годинах, годинної продуктивності праці. Вивчення використання робочого часу і визначення впливу його витрат на обсяг виробництва.

Аналіз показників продуктивності праці у галузях і підрозділах підприємства. Аналіз трудомісткості виробництва продукції за технологічними операціями. Вплив на продуктивність праці обсягу і трудомісткості технологічних операцій.

Вивчення рівня механізації виробничих процесів на виробництві. Аналіз оплати праці. Загальна оцінка ефективності витрачання коштів на оплату праці в розрахунку на одиницю вартості валової продукції. Аналіз витрачання коштів на оплату праці робітників основних галузей та інших категорій працівників підприємства. Абсолютний і відносний результат витрачання коштів на оплату праці. Рівень заробітків за окремими категоріями та професіями працівників.

Аналіз співвідношення зростання продуктивності праці та рівня її оплати, вплив такого співвідношення на собівартість продукції. Аналіз форм оплати праці.

Постановка розв'язання із застосуванням ПЕОМ задач аналізу продуктивності та оплати праці. Складання алгоритмів аналізу, розв'язання задач і використання аналітичної інформації в управлінні виробництвом.

Підрахунки резервів зростання продуктивності праці та ефективного використання коштів на її оплату.

Тема 8. Аналіз довгострокових активів підприємства.

Завдання і джерела аналізу основних засобів. Оцінка забезпеченості підприємства основними виробничими засобами. Аналіз складу, структури і стану основних засобів. Аналіз загальних показників використання основних виробничих засобів: фондівіддачі по валовій, товарній продукції, валовому доходу і прибутку підприємства. Шляхи підвищення фондівіддачі за рахунок поліпшення складу, структури основних засобів та збільшення виробництва продукції.

Аналіз використання окремих видів основних виробничих засобів. Аналіз використання техніки. Визначення впливу зміни кількості машин та їх виробітку на загальний обсяг робіт. Фактори, які впливають на показники виробітку машин. Методика аналізу впливу цих факторів.

Аналіз використання вантажних автомобілів. Аналіз обсягу вантажоперевезень і визначення впливу на цей показник зміни кількості автомобілів та їх виробітку. Фактори, які впливають на виробіток машин. Методика аналізу впливу цих факторів. Аналіз витрат і собівартості роботи вантажного автотранспорту.

Постановка розв'язання із застосуванням ПЕОМ задач аналізу використання техніки та використання аналітичної інформації в управлінні господарством.

Тема 9. Аналіз матеріальних ресурсів та ефективності їх використання.

Загальна оцінка виконання плану матеріально-технічного постачання. Аналіз складських запасів матеріальних ресурсів. Забезпеченість підприємства нормованими оборотними запасами і матеріалами. Основні причини відхилень від нормативів.

Аналіз використання матеріальних ресурсів. Показники матеріалоємності продукції, вивчення факторів, що сприяють зниженню матеріалоємності продукції. Індексний аналіз матеріалоємності продукції.

Тема 10. Аналіз витрат на виробництво, собівартість і реалізацію продукції.

Значення і завдання аналізу собівартості продукції. Показники і джерела даних для аналізу.

Загальна оцінка досягнутого рівня витрат на одиницю вартості валової і товарної продукції. Аналіз впливу на ці показники структури продукції, цін і собівартості окремих її видів. Оцінка досягнутого рівня і виконання плану собівартості виробництва основних видів продукції. Загальні принципи методики аналізу продукції за видами.

Визначення впливу матеріальних і вартісних (цінових) витрат на собівартість, з'ясування причин їх відхилень від базисних (нормативних) показників.

Аналіз собівартості окремих видів продукції за показниками базисних (планових) витрат на фактично виконаний обсяг робіт з поділом витрат на умовно-постійні та умовно-змінні. Оперативний аналіз собівартості продукції.

Аналіз непрямих витрат на виробництво продукції. Загальна оцінка ефективності цих витрат на одиницю вартості валової продукції. Виконання плану загальновиробничих витрат за статтями. Аналіз постійних і змінних загальновиробничих витрат. Аналіз розподілу загальновиробничих витрат. Аналіз адміністративних витрат.

Використання аналітичних результатів комп'ютеризації аналізу собівартості продукції в управлінні виробництвом.

4. Рекомендована література для дисципліни «Економічний аналіз»

Основна

1. Андренко І.Б. Фінансово-економічний аналіз підприємств туризму: підручник / І. Б. Андренко, Н. М. Влащенко; Харк. нац. акад. міськ.госп-ва. – Х.: ХНАМГ, 2012. – 308 с.
2. Багров В.П. Економічний аналіз: Навчальний посібник / Багров В.П. Багров І.В. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 160с.
3. Баканов М.И., Теория экономического анализа: Учебник./ Баканов М.И., Шеремет А.Д. – М.: Финансы и статистика, 2002. – 374с.
4. Басовский Л.Е. Теория экономического анализа: Учебник./ Басовский Л.Е. – М.: Финансы и статистика, 2001. – 222с.
5. Бутинець Ф.Ф. Економічний аналіз господарської діяльності: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів спеціальності 7.050106 "Облік і аудит". – Житомир: ПП "Рута", 2003. – 680 с.
6. Гадзевич О. І. Основи економічного аналізу і діагностики фінансово-господарської діяльності підприємств: навч. посіб./ О. І. Гадзевич. - К.: Кондор, 2007. -180 с.
7. Економічний аналіз: Навч. посібник / М. А. Болюх, В. З. Бурчевський, М. І. Горбаток та ін.; За ред. акад. НАНУ, проф. М. Г. Чумаченка. — Вид. 2-ге, перероб. і доп. — К.: КНЕУ, 2003. — 556 с.
8. Економічний аналіз і діагностика стану сучасного підприємства / Вид .2-ге пер. та доп: навч. посіб. / Т. Д. Костенко та ін. - К.: Центр учбової літератури, 2007. - 400 с.
9. Ковальчук К.Ф. Аналіз господарської діяльності: теорія, методика, розбір конкретних ситуацій.: навчальний посібник./ К.Ф.Ковальчук - К.: Центр учбової літератури, - 2012. - 326с.
10. Кожанова Є. П., Отенко І. П. Економічний аналіз: Навчальний посібник для самостійного вивчення дисципліни – Х.: ВД «ІНЖЕК», 2005. -208 с.
11. Кононенко О. Аналіз фінансової звітності. / О. Кононенко. – Харків: Фактор, 2005. – 340 с.
12. Костюк В.О. Техніко-економічний аналіз діяльності підприємств міського господарства: Навч.посібник. / В.О. Костюк. – Харків: ХНАМГ, 2006. – 420 с.
13. Купалова Г.І. Теорія економічного аналізу: навч. посібник / Г. І. Купалова. - К. : Знання, 2008. - 639 с.
14. Любушин Н.П. Економічний аналіз. Підручник / Н.П. Любушин. — К.: Юнити, 2010. – 576 с.
15. Марченко О.І. Економічний аналіз: навч. посіб. для студ. екон. спец. / О. І. Марченко ; Терноп. нац. екон. ун-т. - 2-ге вид., без змін. - Т. : Крок, 2010. - 495 с.
16. Мних Є.В. Економічний аналіз: Підручник./ Є.В. Мних. – К.: Знання, 2011. – 630 с.
17. Організація і методика економічного аналізу : навч. посіб. / О. А. Жукова, Л. М. Киш ; Вінниц. фін.-екон. ун-т. - Вінниця : Вінницька газета, 2012. - 301 с.
18. Попович П.Я. Економічний аналіз діяльності суб'єктів господарювання: підручник / П. Я. Попович. - 3-тє вид., перероб. і доп. - К. : Знання, 2008. - 630 с.
19. Тринька Л.Я. Економічний аналіз: навч.-метод. посіб. / Л.Я. Тринька, О.В. Липчанська. - К. : Алерта, 2013. - 567 с.
20. Черниш С.С. Економічний аналіз. Навчальний посібник ./ С.С. Черниш. – К.: ЦУЛ, 2010. – 312 с.
21. Чернелевський Л.М. Економічний аналіз на підприємствах промисловості і торгівлі. Підручник./ Чернелевський Л.М. – К.; «Пектораль», 2003, – 312 с.

Додаткова

22. Аналіз господарської діяльності: навчальний посібник. / за заг. ред. І.В. Сіменко, Т.Д. Косової - К. : "Центр учбової літератури", 2013. - 384 с.
23. Грабовецький Б. Є. Економічний аналіз : навчальний посібник / Грабовецький Б. Є. – К. : Центр учбової літератури, 2009. – 256 с.
24. Економічний аналіз Навчальний посібник / За ред. Проф. Ф.Ф Бутинця. – Житомир. ПП "Рута", 2003. – 680 с.
25. Економічний аналіз: підручник / Г. І. Кіндрацька та ін. - 3-тє вид., перероб. і доп. - К. : Знання, 2008. - 487 с.
26. Економічний аналіз (практикум) : навчальний посібник / Антонюк О. П., Ступницька Т. М., Купріна Н. М., Підгорна. І. Є. – Львів : «Магнолія – 2006», 2010. – 320 с.
27. Кармазін В.А. Економічний аналіз: практикум / В. А. Кармазін, О. М. Савицька. - К. : Знання, 2007. - 255 с.
28. Ключан В. П. Організація і методика економічного аналізу: навч. посіб. / В. П. Ключан, О. М. Вишневська, Н. І. Костаневич. - Миколаїв. держ. аграр. ун-т. - Миколаїв : Вид. центр Миколаїв. держ. аграр. ун-ту, 2010. - 194 с.
29. Ковальчук Т. М. Теорія економічного аналізу: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Т. М. Ковальчук. - Чернівці : Рута, 2011. - 543 с.
30. Крук О.М. Економічний аналіз: навч. посіб. для самост. вивч. дисципліни студ. спец. 7.050104, 7.050106 усіх форм навчання / О. М. Крук, О. В. Бабенко. - Краматорськ : ДДМА, 2012. - 167 с.
31. Мних Є.В. Економічний аналіз на промисловому підприємстві / Мних Є.В.. - К.: Знання, 2006. – 208с.
32. Петряєва З. Ф. Організація і методика економічного аналізу: навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисципліни/ З. Ф. Петряєва, Г. Г. Хмеленко; Харківський національний економічний ун-т. - Х.: ХНЕУ, 2009. - 236 с.
33. Петряєва З. Ф. Організація і методика економічного аналізу: навч. посіб. / З.Ф. Петряєва, Г.Г. Хмеленко. - Х.: ХНЕУ, 2008. - 240с.
34. Попович П.Я. Економічний аналіз діяльності суб'єктів господарювання: Підручник. – 3-тє вид., перероб. і доп. / П.Я. Попович. – К.: Знання, 2008. – 630 с.
35. Прокопенко И.Ф., Ганин В.И., Москаленко В.В. Анализ финансово-хозяйственной деятельности предприятий с применением ПК: Уч.пособие. – К.: Центр уч.литературы, 2006. – 336 с.
36. Серединська, В. М. Теорія економічного аналізу: підручник / В. М. Серединська, О. М. Загородна, Р. В. Федорович. – Тернопіль: Астон, 2006. – 368 с.
37. Тарасенко Н. В. Економічний аналіз: навч. посібник для студ. вищ. закладів освіти / Н. В. Тарасенко. - ж 4-те вид., стер. - Л.: Новий Світ-2000, 2008. - 344 с.
38. Теорія економічного аналізу Навчальний посібник/ Т.М. Чебан, Т.А. Калінська, І.О. Дмитрієнко: За ред проф. В. Є. Труша – Київ: Центр навчальної літератури, 2003. – 214 с
39. Шеремет О.О. Фінансовий аналіз: Навч.посібник.- К.: Кондор, 2005. – 196 с.

Інформаційні ресурси

1. Аналіз господарської діяльності - Сіменко І.В. Режим доступу - <http://westudents.com.ua/knigi/93-analz-gospodarsko-dyalnost-smenko-v.html>.
2. Аналіз господарської діяльності. Режим доступу - http://pidruchniki.com/1603012653625/ekonomika/analiz_gospodarskoyi_diyalnosti (дата звернення 27.09.2015). – Назва з екрана;
3. Аналіз господарської діяльності – Савицька Р.В. Режим доступу - <http://bibliograph.com.ua/deyatelnost-predpriyatiya-2/index.htm>

4. Економічний аналіз. Чумаченко М. Г. Режим доступу - <http://studentam.kiev.ua/content/view/678/87/>.
5. www.minfm.gov.ua - Міністерство фінансів України.
6. www.rada.kiev.ua - Верховна Рада України.
7. www.ukrstat.gov.ua - Державний комітет статистики.
8. www.usfa.kiev.ua - Українське товариство фінансових аналітиків.
9. www.fas.com.ua - Фінансовий аналітик-сервіс.

5. Форма підсумкового контролю успішності навчання

1. Аналіз господарської діяльності, його суть, роль і завдання в прийнятті управлінських рішень.
2. Аналіз і синтез як особливості людського мислення.
3. Взаємозв'язок аналізу господарської діяльності з іншими економічними дисциплінами.
4. Основні принципи аналізу господарської діяльності.
5. Предмет, об'єкти і суб'єкти аналізу господарської діяльності
6. Мета і завдання аналізу господарської діяльності.
7. Основні категорії аналізу господарської діяльності.
8. Види і напрямки аналізу господарської діяльності.
9. Метод аналізу господарської діяльності, його елементи. (системний підхід в аналітичній роботі.
10. Методика комплексного аналізу, його послідовність і зв'язок аналітичних явищ.
11. Суть факторного аналізу.
12. Детермінований і стохастичний і факторний аналіз.
13. Факторні моделі детермінованого аналізу.
14. Способи обробки економічної інформації: спосіб порівняння прийоми нейтралізації цінового фактору, обсягу виробництва структури і якості.
15. Способи обробки економічної інформації: приведення показників до порівнянного вигляду; використання відносних величин; способи групування і вибірки інформації.
16. Способи обробки економічної інформації: використання графічного способу; способи табличного відображення даних.
17. Застосування балансового та сальдового методу в економічному аналізі.
18. Сутність методу ланцюгових підстановок.
19. Сутність методу абсолютних і відносних різниць.
20. Сутність індексного методу.
21. Економіко-математичні методи і моделі, які застосовують в економічному аналізі, їх класифікація.
22. Особливості їх використання в економічному аналізі.
23. Зміст і поняття інформації. Інформація як важливим ресурс сучасної ринкової економіки.
24. Гласність і таємність інформації. Комерційна таємниця її і роль для суб'єктів господарської діяльності.
25. Класифікація джерел даних, їх характеристика (правова, планово-нормативна, облікова, позаоблікова інформація)
26. Вимоги до інформації, відображені у системі обліку і звітності, що діє на підприємстві.
27. Принципи створення раціонального потоку інформації
28. Перевірка вірогідності джерел інформації: перевірка за формою; за змістом; перевірка погодженості показників звітності; використання таблиць
29. Об'єктивна необхідність автоматизації економічної інформації;
30. Загальні методологічні принципи організації економічної аналізу.
31. Формування системи загальних аналітичних завдань (стратегічних і тактичних) для конкретного господарюючого суб'єкта.
32. Технологія аналітичного процесу.
33. Споживачі результатів економічного аналізу.
34. Розподіл обов'язків між керуючими відділами за тематикою аналізу.
35. Формування управлінських рішень за результатами аналізу і контроль за їх реалізацією.
36. Значення і завдання вивчення і оцінки попиту на продукцію і послуги підприємства та місткості ринку для обґрунтування плану виробництва і реалізації

продукції.

37. Аналіз еластичності попиту і доходів споживачів.
38. Аналіз динаміки ринків збуту та їх прибутковості.
39. Аналіз стану товарів на ринках збуту.
40. Одиничні, групові, інтегральні показники конкурентоспроможності, методика їх аналізу.
41. Аналіз обсягу виробництва продукції (надання послуг) в натуральному і вартісному виразі.
42. Загальний і факторний аналіз динаміки обсягу випуску продукції.
43. Характеристика взаємозв'язків показників випуску, відвантаження і реалізації продукції.
44. Аналіз асортименту і структури випуску продукції.
45. Розрахунок впливу зміни структурних зрушень в асортименті виготовленої продукції на кінцеві економічні результати діяльності підприємства.
46. Аналіз якості продукції, робіт, послуг.
47. Показники якості і методика їх аналізу.
48. Аналіз виробничого браку на підприємстві.
49. Аналіз комплектності і ритмічності роботи підприємства.
50. Аналіз стану і забезпеченості підприємства трудовими ресурсами.
51. Аналіз використання робочого часу.
52. Аналіз продуктивності праці.
53. Аналіз резервів зростання продуктивності праці.
54. Аналіз трудомісткості продукції та визначення резервів її зниження.
55. Аналіз показників складу, структури і технічного рівня основних фондів.
56. Оцінка інвестиційної політики підприємства за результатами роботи центру інвестицій.
57. Аналіз ефективності використання основних фондів.
58. Класифікація показників використання основних фондів.
59. Аналіз забезпеченості підприємства матеріальними ресурсами та ефективності їх використання.
60. Аналіз погребі підприємства в матеріальних ресурсах.
61. Аналіз показників використання матеріальних ресурсів і оцінка динаміки матеріаломісткості продукції.
62. Узагальнення результатів аналізу організаційно-технічного рівня підприємства.
63. Методика аналізу витрат на підприємстві за елементами витрат і статтями калькуляції залежно від відношення витрат до зміни обсягів виробництва і реалізації продукції (умовно-постійні і змінні витрати).
64. Аналіз витрат на 1 грн. товарної продукції.
65. Аналіз прямих матеріальних і прямих трудових витрат.
66. Аналіз собівартості окремих виробів.
67. Аналіз комплексних статей витрат: витрат на утримання й експлуатацію устаткування; загальновиробничих; невиробничих витрат.
68. Діагностика резервів зниження собівартості продукції.
69. Відповідність фінансово-економічного аналізу сучасній класифікації доходів: від звичайної і надзвичайної діяльності.
70. Відповідність фінансово-економічного аналізу сучасній класифікації доходів: від операційної (основної та іншої), інвестиційної фінансової діяльності згідно з результатами роботи центрів відповідальності (центрів витрат, центру інвестицій, центру доходів, центру прибутку).
71. Значення, завдання, об'єкти, джерела інформації та основні етапи аналізу фінансових результатів роботи підприємства.
72. Відповідність аналізу сучасній класифікації доходів.
73. Методика проведення факторного аналізу фінансового результату.

74. Аналіз резервів збільшення прибутку.
75. Методика проведення факторного аналізу формування чистого прибутку підприємства.
76. Порядок розрахунку й аналізу показників рентабельності, що застосовуються для оцінки господарської діяльності підприємства.
77. Факторний аналіз показників рентабельності, методика розкриття їх зростання.
78. Характеристика бухгалтерського балансу як основного джерела для оцінки фінансового стану підприємства.
79. Аналіз майна підприємства.
80. Аналіз джерел покриття майна підприємства.
81. Оцінка співвідношення основного й оборотного капіталу та безпечність власними обіговими коштами.
82. Аналіз дебіторської і кредиторської заборгованості за обсягом, структурою та строками виникнення.
83. Види і потоки інформації, що існують на підприємстві.
84. Метод оцінити якість інформації.
85. Інформаційні системи, що використовуються на підприємствах.
86. Розкрийте поняття таких показників ефективності інвестиційного процесу, як чистий дисконтний доход, індекс прибутковості, внутрішня норма прибутковості, строк окупності.
87. Взаємозв'язок прибутку і рентабельності.
88. Способи обробки економічної інформації: приведення показників до порівнянного вигляду; використання відносних величин; способи групування і вибірки інформації.
89. Способи обробки економічної інформації: використання графічного способу; способи табличного відображення даних.
90. Застосування балансового та сальдового методу в економічному аналізі.
91. Сутність методу абсолютних і відносних різниць та індексного методу.
92. Економіко-математичні методи і моделі, які застосовують в економічному аналізі, їх класифікація. Особливості їх використання в економічному аналізі.
93. Зміст і поняття інформації. Інформація як важливим ресурс сучасної ринкової економіки.
94. Класифікація джерел даних, їх характеристика (правова, планово-нормативна, облікова, позаоблікова інформація)
95. Вимоги до інформації, відображені у системі обліку і звітності, що діє на підприємстві.
96. Принципи створення раціонального потоку інформації
97. Перевірка вірогідності джерел інформації: перевірка за формою; за змістом; перевірка погодженості показників звітності; використання таблиць.
98. Аналіз раціонального завантаження устаткування.

Засоби діагностики успішності навчання

Контроль за виконанням студентами навчального плану з курсу, за рівнем отриманих ними знань, набутих навичок й умінь здійснюється за допомогою форм поточного, модульного і підсумкового контролю.

1. *Поточний контроль* здійснюється у ході повсякденної роботи студентів під час проведення практичних, семінарських занять та інших форм контролю і має на меті перевірку рівня знань студента за змістовими модулями. Поточний контроль знань студентів проводиться за такими формами:

а) *під час семінарських/практичних занять:*

- опитування знань студентів з теоретичного матеріалу — 0; 1; 2; 3 бали;
- оперативний письмовий контроль (тестування) — 0; 1; 2; 3; 4 бали;
- виконання практичних завдань – 0; 2; 4; 6 балів;
- змістовні доповнення при обговоренні питань семінарів — 1 бал;
- письмова модульна контрольна робота – 10 балів;

б) *за результатами виконання завдань самостійного опрацювання:*

- підготовка та презентація реферату — 4 бали;
- підготовка міні-лекції з проблемних питань — 4 бали;
- аналіз проблемних ситуацій — 4 бали;
- виконання індивідуальних науково-дослідних завдань – 10 балів.

2. *Модульний контроль* є підсумком певного етапу вивчення дисципліни. Його мета – виявлення проміжних результатів засвоєння студентами змісту навчальної дисципліни. Оцінювання модульного контролю здійснюється за 6-бальною шкалою. Модульний контроль проводиться у вигляді письмової контрольної роботи, яка містить такі завдання: 20 тестових завдань – 6 балів.

3. *Підсумковий контроль* застосовується для перевірки успішності знань студентів після завершення вивчення навчальної дисципліни і здійснюється у формі семестрового контролю, який проводиться у вигляді заліку з дисципліни в обсязі навчального матеріалу, визначеного робочою програмою. Підставою для підсумкового заліку є поточна успішність за результатами всіх форм контролю.

Студенти, поточна успішність яких оцінена менше як у 60 балів, але не менше як у 35 балів складають іспит. Таке завдання містить 2 теоретичних питання. Виконання кожного завдання оцінюється за 20-бальною шкалою. Мінімальна кількість балів, необхідна для складання заліку – 60.